

بسم الله الرحمن الرحيم

بررسی آیات ارتباط با کفار

مقدمه :

اصولا اسلام وقتی از ارتباط سخن می گوید، مرزبندیهای خاص خودش را در نظر میگیرد و نوع رابطه را از حیث دینی مشخص می نماید یعنی رابطه را با جوامع انسانی منظور دارد نه مرز جغرافیایی؛ که این جوامع انسانی عبارتند از: {دارالاسلام، دارالعهد، دارالذمه و دارالحرب} که ارتباط با هر یک از این جوامع متفاوت است. پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله نیز باب ارتباط صلح مدارانه میان سران حکومت ها و ملت ها را باز نمود و روابط دوستانه را گسترش داد: نامه به زمامدار بحرین، پادشاه حمیر، نجاشی اول و دوم، پادشاه غسان، حاکم یمامه، اسقف نجران، مردم یمین و ده ها نامه ی دیگر نشان از روابط عزتمندانه و حسنه با دولت های دیگر توسط ایشان میباشد.

بررسی آیات سوره ممتحنه :

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَعَدُوَّكُمْ أَوْلِيَاءَ تُلْفُونَ إِلَيْهِمْ بِالْمَوَدَّةِ وَقَدْ كَفَرُوا بِمَا جَاءَكُمْ مِنَ الْحَقِّ (ای کسانی که ایمان آورده اید! دشمن من و دشمن خودتان را دوست نگیرید! شما نسبت به آنان اظهار محبت می کنید، در حالی که آنها به آنچه از حق برای شما آمده کافر شده اند)

روشن است که قرآن نهی کلی از ارتباط با کفار را به مومنین هشدار میدهد البته مشروط به ارتباطی که کاملا صمیمی باشد و بر مبنای دوستی و مودت ریخته شده باشد چرا که زمینه نفوذ در فکر و در نتیجه ایمان و خیلی از چیزهای دیگر را ایجاد مینماید.

بنابراین رابطه ای که منجر به عدم تسلط فکری، اقتصادی، سیاسی و غیره باشد از طبق دلالت مطابقی آیه ذیل بلا اشکال است :

إِنْ يَتَفَقَّهْكُمْ يَكُونُوا لَكُمْ أَعْدَاءً وَيَسْطُوا إِلَيْكُمْ أَيْدِيَهُمْ وَأَلْسِنَتَهُم بِالسُّوءِ وَوَدُّوا لَوْ تَكْفُرُونَ (۲)
اگر آنها بر شما مسلط شوند، دشمنانتان خواهند بود و دست و زبان خود را به بدی کردن نسبت به شما می گشایند، و دوست دارند شما به کفر بازگردید!
فلذا رابطه ای که منجر به تسلط کفار نگردد و ما را در یک جمله وابسته به کفار و ارتباط با آنها نکند ممنوع نیست.

آیه ذیل هم ارتباط با کفار را تا زمان ایمان آنها به خدا مقطوع اعلام مینماید .

وَبَدَأَ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ أَبَدًا حَتَّى تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَحَدُّهُ
بنابراین ملاک ارتباط، در یک کلمه حول محور ایمان باید باشد .

با همه ی اینها؛ دین اسلام دین انصاف و رحمت است، لذا میفرماید نیکی کردن و رعایت عدالت نسبت به کسانی که در راه دین با شما پیکار نکردند و از خانه و دیارتان بیرون نراندند، جایز و بلکه زیباست .

(لَا يَنْهَاكُمُ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ لَمْ يُقَاتِلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَ لَمْ يُخْرِجُوكُمْ مِنْ دِيَارِكُمْ أَنْ تَبَرُّوهُمْ وَ تُقْسِطُوا إِلَيْهِمْ)

پس با کفار حربی و غیر محارب که صرفاً دین اسلام ندارند و بلکه اگر حقانیت اسلام را متوجه شوند بی درنگ ایمان می آورند و به تعبیر متعارف کافر سیاسی نیستند اشکالی ندارد بلکه سفارش هم میشود زیرا بسیاری از مواقع ارتباط باعث تالیف قلوب میگردد و آنها را به سمت دین میکشاند .

و فقط با کفار سیاسی مغرض ، معاند و حربی باید قطع رابطه نمود ؛

(إِنَّمَا يَنْهَاكُمُ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ قَاتَلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَأَخْرَجُوكُم مِّن دِيَارِكُمْ وَظَاهَرُوا عَلَىٰ إِخْرَاجِكُمْ أَن تَوَلَّوهُمْ)

انگیزه های رابطه در اسلام چند چیز است :

۱- فراهم شدن زمینه دعوت به طریق مسالمت آمیز

۲- تضمین امنیت و سلامت افراد و تحت حمایت قرار دادن مستضعفین زیر نظر حکومت‌های کفر

۳- پرهیز از ضرر احتمالی و دفع خطر احتمالی

۴- تامین مصلحت مسلمین و همپیمانان با ما

۵- برچیدن فتنه و تفکر ضار اعتقادی آنها

شروط ارتباط با کفار :

۱. تحت تاثیر قرار نگرفتن چه در زمینه فرهنگی چه فکری چه سیاسی و چه اقتصادی
۲. عدم قصد ارتباط خلاف موازین اسلام و دین و مذهب
۳. عدم قصد ارتباط با کفار به جهتی خلاف مصلحت مسلمین
۴. عدم ارتباط با کفار ظالم و معاند
۵. عدم احتمال از دست دادن صول فکری در اثر ارتباط با آنها
۶. ارتباط انگیزه میانی باشد نه اصلی و محوری یعنی واسطه برای نیل به اهداف دیگر باشد .

نتیجه گیری :

هرچند انسان در محیط و جامعه بین المللی خود را ناگزیر از ارتباط با جامعه جهانی میبیند و طبق تاکید قرآن کریم درآیه آخرآل عمران «یا ایها الذین آمنوا اتقوا الله واصبروا وصابروا ورابطوا» باید تا حد ممکن والبته صبورانه وعزمندانة ارتباط داشته باشیم ولی به گوشزد های دیگر قرآن که عدم ارتباط با دشمنان اصلی است باید توجه نماییم «یا ایها الذین امنوا لا تتخذوا الیهود والنصارى اولیاء» مائده ۵۱ را برهر امری مقدم بداریم . با این حساب رابطه ای که دوستانه و صمیمی گردد تا حدی که انسان را شکار آمال و افکار کفار نماید مطلقاً مردود میباشد .

والسلام علیکم / علی اکبرصالحی